

בבא קמא מג

ברייתא 1	ברייתא 2	סתירה
והא'ת אי'ה א'ה - אמר ר"ע: וכי מה בא זה ללמדנו? אם לחייב על האשה כאיש, הרי כבר נאמר: כי יגח שור את איש או את אשה! אלא להקיש אשה לאיש, מה איש - נזקיו לזורשיו, אף אשה - נזקיה לזורשיה	וזה א'ה - מכאן שהבעל יורש את אשתו, דברי ר"ע!	
לא אמר אלא בכופר, הואיל ואין משתלם אלא לאחר מיתה, והוה ליה ראוי, ואין הבעל נוטל בראוי כבמוחזק מאי טעמא? אמר קרא: והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יומת, אם כופר יושת עליו.		תירוצ' - ריש לקיש

קושי על התירוצ': ובנזקין לא אמר ר"ע! והתניא: **הכה את האשה וי'א'ו י'ד'יה - נותן נזק וצער לאשה ודמי ולדות לבעל, אין הבעל - נותן לזורשיו, אין האשה - נותנת לזורשיה; היתה שפחה ונשתחררה, או גיורת - זכה!**

תירוצ': אמר רבה: בגרושה. וכן אמר ר"נ: בגרושה.

קושי 1: אמרי: גרושה נמי תיפלוג בדמי ולדות!

תירוצ': אמר רב פפא: התורה זכתה דמי ולדות לבעל אפילו בא עליה בזנות;

מאי טעמא? אמר קרא: **כאשר יושת עליו ה'אשה**.

קושי 2: ונוקמה לרבה - כגון שגבו מעות, ולר"נ - כגון שגבו קרקע!

רבה	רב נחמן	גבו קרקע
יש לו - מוחזק	אין לו - ראוי	גבו מעות
אין לו - ראוי	יש לו - מוחזק	

תירוצ': הני מילי לבני מערבא אליבא דרבנן, כי קאמרי הכא - כרבי.

מסכת בבא בתרא דף קכד עמוד א

רבי	חכמים	רבי
שבח ששכחו נכסים לאחר מיתת אביהן	אין בכור נוטל פי שנים	בכור נוטל פי שנים מוחזק
תירוצ'	מחלוקת בבא בתרא	כשענו שהברייתא בגרושה

דינים בשור שהרג שלא בכוונה

דין 1: אמר ר"ש בן לקיש: שור שהמית את העבד שלא בכוונה - פטור משלשים שקלים, שנאמר: **כסף פקדים יתן לאדונו והשור יסקל**, כל זמן שהשור בסקילה - הבעלים משלמין שלשים שקלים, אין השור בסקילה - אין הבעלים משלמין שלשים שקלים.

דין 2: אמר רבה: שור שהמית בן חורין שלא בכוונה - פטור מכופר, שנאמר: **השור יסקל וי'א'ו י'א'ת, אם כופר יושת עליו**, כל זמן שהשור בסקילה - בעלים משלמין כופר, אין השור בסקילה - אין בעלים משלמין כופר.

קושי על דין 2: איתיביה אביי: **המית שורי את פלוני או שורו של פלוני - ה"ז משלם ע"פ עצמו**; מאי לאו כופר!

תירוצ' של רבה: לא, דמים.

קושי של אביי מהמשנה בכתובות ותירוצו של רבה:

משנה בכתובות	תירוצ' 1	תירוצ' 2	רישא
המית שורי את פלוני או שורו של פלוני - הרי זה משלם ע"פ עצמו	דמים	דמים - אבל במקרה מיוחד (ראה טבלה הבאה)	סיפא
המית שורי את עבדו של פלוני - אינו משלם על פי עצמו (אם דמים, למה אינו משלם על פי עצמו)	קנס		

יש עדים שהרג בעל הודה שהשור מועד אין עדים - רק הודאת הבעל	בן חורין	עבד
דמשלם כופר על פי עצמו (כי השור נסקל)	לא משלם קנס ע"פ עצמו (מודה בקנס פטור)	לא משלם דמים

קושי על רבה: מתיב רב שמואל בר רב יצחק: **כל שחייב בכך חורין חייב בעבד, בין**

בכופר בין במיתה, כופר בעבד מי איכא? אלא לאו דמים!

תירוץ: איכא דאמרי: הוא מוטיב לה והוא מפרק לה; איכא דאמרי: אמר ליה רבה, הכי קתני (בברייתא):

בן חורין	עבד	
כופר	קנס	בכוונה על פי עדים
דמים	דמים	שלא בכוונה על פי עדים

קושי: א"ל רבא: אי הכי, אשו שלא בכוונה ע"פ עדים נשלם דמים!
שאלה על ההנחה של רבא בקושייתו (שאשו שלא בכוונה פטור): ומנא ליה לרבא דלא משלם?

- אילימא מדתנן: **היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו - חייב, עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו - פטור**, (פטור מעבד וגדי וחייב בגדיש)

○ האמר ריש לקיש: כגון שהצית בגופו של עבד, דקם ליה בדרכה מיניה! (חייב מיתה על העבד ופטור מגדי וגדיש)

- ואלא מהא דתניא: **חומר באש מכבד, שהאש מועדת לאכול בין דבר הראוי לה בין דבר שאין ראוי לה, מה שאין כן בבד, ואילו "שהאש משלמת שלא בכוונה דמים מה שאין כן בבד" לא קתני,**
○ דלמא תנא ושייר!
תשובה: אלא, רבא גופיה אבעויי מבעיא ליה: אשו שלא בכוונה, מי משלם דמים או לא?

- מי אמרינן, גבי שור הוא דבכוונה משלם כופר, שלא בכוונה משלם דמים, אבל אשו דבכוונה לא משלם כופר, שלא בכוונה נמי לא משלם דמים,

- או דלמא כיון דגבי שורו שלא בכוונה אף על גב דליכא כופר משלם דמים, גבי אשו נמי אף על גב דבכוונה לא משלם כופר, שלא בכוונה מיהת משלם דמים?
ולא ידעינן, תיקו.

דעה אחרת – בשונה ברבה בדין 2: כי אתא רב דימי א"ר יוחנן: **כאפר**, מה ת"ל **אפ כאפר**? לרבות כופר שלא בכוונה ככופר בכוונה.

קושי: א"ל אביי: אלא מעתה, **אפד נמי**, מה ת"ל **אפ אפד**? לרבות עבד שלא בכוונה כעבד בכוונה!
וכי תימא הכי נמי, והאמר ריש לקיש: שור שהמית את העבד שלא בכוונה - פטור משלשים שקלים!

תירוץ: א"ל: גברא אגברא קא רמית?

חיזוק לתירוץ: כי אתא רבין א"ר יוחנן: **אפד**, מה תלמוד לומר **אפ אפד**? לרבות עבד שלא בכוונה כעבד בכוונה.

קושי על ריש לקיש: ולריש לקיש נמי נימא: מד**אפד אפ אפד** לא דריש, **כאפר אפ כאפר** נמי לא דריש!

תירוץ: אמרי: לא, **אפד אפ אפד** לא דריש, **כאפר אפ כאפר** דריש.

ומאי שנא? **אפד אפ אפד** לא כתיב במקום תשלומין, **כאפר אפ כאפר** כתיב במקום תשלומין.

